

Förlängd koncession för befintlig
luftledning AL21S2, 44 kV, mellan
Sörforsa och Näsvisen
i Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om förlängd nätkoncession för linje

2022-04-01

2021-102831-0004

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare och ansvarig tillståndsfrågor: [REDACTED]

MKB
NEKTAB, Nordisk ElkraftTeknik AB
Flöjelbergsgatan 20 C
431 37 Mölndal
www.nektab.se

Uppdragsledare och handläggare: [REDACTED]

2022-04-01

2021-102831-0004

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelsen och kommuner	5
3.2	Övriga myndigheter och statliga verk	8
3.3	Företag och föreningar	10
3.4	Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende	10

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen utgör en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör en del av koncessionsansökan.

2 Samrådets genomförande

2021-06-15 skickades ett samrådsunderlag ut till myndigheter och särskilt berörda parter enligt sändlista i tabell 1 nedan. Fastighetsägare och närboende fick ett brev med kortare information om projektet och om var fullständigt underlag fanns att hämta. Svarstiden för yttranden sattes till 2021-07-16. Svar som inkommit senare har även de beaktats, detta i och med att Länsstyrelsen i Gävleborgs län begärt anstånd till 2021-09-16. Under samrådsperioden har fullständigt underlag funnits tillgänglig på Ellevios hemsida www.ellevio.se/samrad.

Avgränsningarna för vilka som informerats är satta efter Ellevios och dess konsult NEKTABs kunskaper och efterforskningar om vilka som bedriver aktiviteter i området och som kan tänkas bli påverkade av aktuellt projekt. Inkluderades gjorde också alla myndigheter som kan tänkas ha åsikter och information att bidra med.

Tabell 1. Samrådsparter i föreliggande samråd.

Myndigheter	Inkom med svar
Länsstyrelsen Gävleborg	Begärt anstånd till 2021-09-16
Hudiksvalls kommun	2021-07-01
Försvarsmakten	2021-06-23
Trafikverket	2021-07-05
Strålsäkerhetsmyndigheten	2021-07-16
Elsäkerhetsverket	2021-07-09
Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU)	2021-07-30
Statens Geotekniska Institut (SGI)	-
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	2021-07-27
Svenska Kraftnät	2021-08-31
Skogsstyrelsen	2021-07-02
Riksantikvarieämbetet	-

Naturvårdsverket	-
Företag och föreningar	
Skanova	2021-07-20
Post och telestyrelsen	-
Naturskyddsföreningen	-
Friluftsförbundet	-
Riksförbundet Enskilda vägar	-
Gävleborgs läns Ornitologiska Förening (GLOF)	2021-06-15
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)	-
Svenska Turistföreningen	-
Sveriges hembygdsförbund	-
Jägareförbundet Gävleborgs län	-
Övriga	
Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende	Varierande datum

3 Yttranden och bemötanden

3.1 Länsstyrelsen och kommuner

Länsstyrelsen i Gävleborgs län sammanvägda bedömning är att arbetsförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan utifrån 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen. I den sammanvägda bedömningen har hänsyn tagits till att sökande redan har elkoncession i aktuellt område. Projektet innefattar endast en förlängning av nätkoncession på redan påverkad mark. Bedömningen har gjorts utifrån kraftledningarnas utformning och omfattning samt påverkan på den fysiska miljön.

Vidare ska miljökonsekvensbeskrivningen även redovisa vilka underhålls- och skötselåtgärder som blir aktuella och hur dessa kan komma att påverka miljön i allmänhet och utpekade natur- och kulturvärden i synnerhet. De skadeförebyggande åtgärderna bör redovisas på ett tydligt sätt i form av konkreta åtgärder, inte bara som möjliga metoder. Av MKB:n ska framgå om ledningen står i överensstämmelse med kommuns översiktsplan, eventuella fördjupade översiktsplaner och berörda detaljplaner.

Artskyddet bör belysas i MKB:n och resonemang föras kring huruvida det förekommer skyddade arter i aktuellt område samt hur de eventuellt påverkas av planerad verksamhet.

Verksamhetsutövaren bör även diskutera kring hur hänsyn kommer att tas till eventuella förekommande arter samt ifall en dispensansökan eller 12:6-samråd kan bli aktuellt.

Vad det gäller kreosotstolpar så anser länsstyrelsen att dessa inte ska användas i värdefulla våtmarker, det är alltså inte acceptabelt att placera kreosotstolpar varken i våtmark eller annan värdefull natur. När det gäller träkonstruktioner i skyddad natur så är länsstyrelsen skeptiska även mot tryckimpregnerade träkonstruktioner.

Utöver ovanstående så upplyser Länsstyrelsen även om allmänna punkter om vad en MKB ska innehålla och vilka övriga bestämmelser som ska beaktas.

Ellevios bemötande

Gällande vilka underhållsåtgärder och skyddsåtgärder som kommer att utföras på vilken plats kan detta först avgöras när tiden för underhåll närmar sig. Mer om detta kan läsas i avsnitt "6.2.2 Skadeförebyggande åtgärder" i MKB:n.

Ellevio har långt tillbakagående kunskap om olika impregneringsmedels eventuella spridning i mark och vatten. Spridningen är ytterst lokalt begränsad till stolparnas absolut närhet och har med det en ytterst liten påverkan på "naturområden" i stort. Ellevio har dock börjat att fasa ut användningen av kreosotimpregnerade stolpar och övergår nu mot "kopparsaltsimpregnerade varianter".

Ellevio bedömer mot nuvarande kunskapsläge att det inte finns anledning att begränsa användningen av impregnerade konstruktioner i "värdefull natur eller våtmarker" då dessa konstruktioners påverkan i normalfallet på större områden inte är vidspridd utan ytterst lokal till stolpens absoluta närhet.

Inför stolpbyte ses dock stolpplaceringarna över och justeras om placeringen kan förbättras. Generellt undviks, om möjligt, blöta områden i våtmarker och översvämningmarker intill sjöar och vattendrag, detta även av tekniska skäl.

Fortsatt drift och förlängning av koncession medför inte att Ellevio ska söka några dispenser eller söka 12:6 samråd då ingen ny omgivningspåverkan är sker. Dock kan 12:6 samråd, dispenser etc. komma att bli aktuellt att öka i samband med vissa ännu ej inplanerade underhållsåtgärder.

Övriga punkter och bestämmelser som Länsstyrelsen belyser kommer att beaktas.

Hudiksvalls kommun anser att handlingarna behöver kompletteras med bättre/tydligare kartor och bilder till nästa steg i ansökningsprocessen.

Det finns information om ledningar generellt i handlingarna, bra faktastycken men de behöver kompletteras med uppgifter om vad som gäller längs just den här ledningen. I text nedan har en del frågor om detta skrivits för att visa var det behöver finnas sådan information.

Det kan vara intressant att veta när ledningen kom till och inte bara "att ledningen har funnits på platsen sedan lång tid tillbaka och allmänheten torde vara van vid den". Hur var den ursprungliga ledningen? Vilka ändringar har utförts sedan den ursprungliga ledningen kom till?

Är nedgrävning av den här typen av ledning ett alternativ till luftledning? Det behöver framgå i handlingarna någonstans mer tydligt varför luftledningen ska vara kvar och vad alternativ till luftledning skulle innebära både i kostnader och miljökonsekvenser.

På sidan 15 i samrådsunderlaget står ”Aktuell ledning har en årsmedelströmlast på 22 A, vilket ger ett magnetfält enligt Figur 8”. Det kan göras tydligare genom att till exempel skriva i texten hur man kan avläsa bilden.

I miljökonsekvensbeskrivningen bör det finnas utförligare beskrivning om hur ledningen påverkar skyddade områden och övriga naturområden och vad det skulle innebära att dra ledningen runt dessa.

Det behövs också en utförligare beskrivning av hur ledningen påverkar vattendrag som den korsar, inte bara beskrivning för de vattendrag som har miljökvalitetsnormer.

På sidorna 17–18 står ”Strömgenomgång är vanligast vid ledningar med lägre spänningar där det är kortare avstånd mellan faslinorna. Kollisioner är vanligast vid högre spänningar där faslinor har större avstånd och även kan sitta på olika höjd”. Vilken typ av ledning är just den här ledningen? Räknas den till en ledning med lägre spänning eller högre spänning? Är det kortare eller större avstånd mellan faslinorna?

I Figur 10, sidan 19 finns vattendrag som korsas i luft redovisade. De borde även redovisas beskrivna i text. Även de diken som nämns i texten behöver redovisas mer. Finns de med i Figur 10?

På sidan 20 finns en tabell med berörda vattendrag med uppsatta miljökvalitetsnormer. Till dessa behövs en kartbild där det tydligare framgår hur ledningen går. Vad betyder det att det står stolpar inom området? En stolpe är placerad inom området och vid Delångersån är sex stolpar placerade inom området. Vad menas med område? Kan det illustreras på en karta ungefär som i figur 13 på sidan 25 där man ser var stolparna står i en förstora karta eller kanske med foton? Står någon av stolparna i vattnet?

Anledningen till att fler uppgifter efterfrågas är att det finns fiberbankar som innehåller kvicksilver och andra föroreningar i Rolfstaån och även i Kyrksjön. Det kan också finnas kvicksilversediment i botten av Kyrkströmmen. Sedimenten och fiberbankarna är överlagrade av nytt material, men om det rörs om i sedimenten kan föroreningarna spridas. Det är därför viktigt att inte röra botten i Rolfstaån, Kyrksjön och Kyrkströmmen. Om det står ledningsstolpar i vattnet kan det när dessa stolpar behöver bytas innebära att föroreningarna i sedimenten sprids. Det är också bra för Ellevio att veta om detta tidigt för att kunna planera i god tid hur det ska gå till att byta stolparna (om det finns stolpar i vattnet) utan att sprida föroreningar. Det är länsstyrelsen i Gävleborg som är tillsynsmyndighet för föroreningarna i Rolfstaån. Ny kontakt med dem behöver göras och bättre redovisning om stolparna behöver finnas med i miljökonsekvensbeskrivningen.

Texten i tabellen på sidan 20 behöver också förbättras/förtydligas. Det står att befintlig ledning korsar Rolfstaån noll gånger medan befintlig ledning korsar Delångersån en gång. Både Rolfstaån och Delångersån betecknas V2. V3 är inte med alls i texten. De sex stolparna som är placerade inom området Delångersån är det samma sex stolpar som finns i området Kyrksjön (V4)?

På sidorna 23–25 står att ledningen går nära den f.d. deponin i Forsa. Figur 13 på sidan 25 behöver förtydligas. Avfallsupplaget skulle kunna synas som en yta i stället för en punkt (stjärna). Om det bara är utmärkt som en punkt (stjärna) kan man tro att det bara är i den punkten avfallsupplaget låg. Det står också att det är ca 15 meter till befintlig ledningsgata. Är det avståndet till kanten på avfallsupplaget eller är det mittpunkten?

Ellevios bemötande

Ledningen byggdes år 1962 och inga förändringar har gjorts i ledningens huvudsakliga utformning eller sträckning.

Nedgrävning av aktuell ledning bedöms inte vara ett alternativ. Läs vidare motivering i avsnitt 3.3 Studerade alternativ i MKB:n.

Påverkan på ytvatten eller miljökvalitetsnormer för ytvatten kommer inte att tas upp vidare i MKB:n då befintlig luftledning inte har några stolpar i eller direkt intill en sjö eller vattendrag. Ett korsande luftledningsspänn med faslinor högt över vattenytan medför ingen påverkan på vattnets kvalitet och ekologi och således inte heller på eventuella miljökvalitetsnormer. Fortsatt drift av ledningen innebär ingen påverkan på vattenmiljön. Eventuell påverkan på diken i samband med körning med arbetsmaskiner i ledningsgatan vid kanträdsavverkning hanteras under samråd enligt 12 kap 6§ miljöbalken.

Länsstyrelsen har bedömt att befintlig ledningen ej kan väntas medföra en betydande miljöpåverkan bland annat utifrån aspekten att det är en förlängning av nätkoncession på redan påverkad mark. Att istället gå runt nu kända hänsynsobjekt med en ny ledningsdragnings skulle skapa ett nytt intrång, ny påverkan och kommer därför inte att utredas närmare.

Gällande strömgenomgång och kollisioner av fågel så är aktuell ledning en regionnätledning och räknas därmed som en ledning med högre spänning där kollisioner kan förekomma men strömgenomgång är mer ovanligt om ens möjligt. Linorna har ett fasavstånd om ca 1,2 m och sitter horisontellt vilket även minskar risken för kollisioner.

Vad avser potentiellt förorenat område så är inga arbeten planerade intill detta i dagsläget. Vid eventuella framtida underhållsåtgärder som kan medföra markarbeten kommer kommunen att kontaktas för att undersöka områdets utbredning och för att säkerställa rätt hantering av massorna.

Gällande övriga påpekanden om figurer och kartor tar Ellevio till sig detta och ser över om justeringar bedöms nödvändiga.

3.2 Övriga myndigheter och statliga verk

Svenska Kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra.

Elsäkerhetsverket väljer att inte yttra sig i samrådsskedet utan väljer att vänta till remissomgången från Energimarknadsinspektionen.

Trafikverket har tagit del av handlingarna i rubricerat ärenden och har inte något att erinra. Trafikverket vill dock tillägga att det vid eventuella justeringar av ledningens sträckning/stolpplacering är viktigt att Trafikverket kontaktas.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer att kontakta Trafikverket vid eventuella justeringar av ledningens sträckning/stolpplacering vid de fall detta påverkar Trafikverkets intressen.

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Skogsstyrelsen har tagit del av ovanstående ärende och har inga synpunkter att förmedla.

SGU hänvisar till SGU:s allmänna riktlinjer och bifogar en generell handledning till hur relevant information kan sökas ut från deras hemsidan.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

SGI har gått igenom aktuellt samrådsunderlag. Genomgången har avsett dels förorenad mark (miljögeoteknik) dels geotekniska säkerhetsfrågor avseende ras, skred och erosion. SGI har inget att tillägga avseende samrådet om nätkoncession.

I ett längre tidsperspektiv kan det vara idé att se över om det finns anledning att justera rutiner för inspektion, underhåll, röjning och avvattning m.m. även i befintliga ledningsgator avseende skyfall, nederbörd, flöden i diken/körspår etc. ur ett klimatförändringsperspektiv. Det kan också avse stolpar eller andra anläggningar nära större vattendrag eller i områden som kan översvämmas. Kraftig nederbörd, höga grundvattennivåer och stor ytavrinning kan vara ett problem ur erosions- och stabilitetssynpunkt i branta sluttningar med morän eller friktionsjord. Särskilt i samband med avverkning, trafik med arbetsfordon, anläggningsarbeten, djupa spårbildningar eller annan borttagande av vegetation. För en översikt av branta slänter finns en kartvisningstjänst med tillhörande vägledning på SIG:s hemsida. Under rubriken Ras och skred finns en översiktlig tjänst från Skogsstyrelsen, i samarbete med SGI, som avser områden där skogsbruk och exploatering kan medföra risker. Det finns även en serie publikationer som Skogsstyrelsen, med SGI:s deltagande, har tagit fram avseende risker vid skogsbruk och exploatering i raviner och slänter.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under framtida arbeten.

Strålsäkerhetsmyndigheten uppger att de har tagit del av ovan rubricerade remiss och önskar lämna följande synpunkter och information.

SSM ser positivt på de åtgärder som vidtas av Ellevio för att säkerställa låg exponering hos allmänheten av elektromagnetiska fält.

Det är sedan miljöbalken som ska beaktas när det görs en bedömning huruvida olika alternativ och eventuella behov av exponeringsbegränsande åtgärder bör vidtas. Skälet till att miljöbalken blir tillämplig är för att det rör sig om icke-joniserande strålning som enligt balken benämns som miljöfarlig verksamhet och som inte är tillståndspliktig enligt strålskyddslagen. SSM delger vidare generell information om elektromagnetiska strålmiljön.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under arbetet med den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har inget att invända emot i detta ärende.

3.3 Företag och föreningar

Skanova/Telia Elskyddsärenden har inga speciella synpunkter på samrådet men hänvisar till Ledningskollens webbsida samt Telestörningsnämndens meddelande nr 21 för kontroll av telekablars lägen och kabelanvisning samt avståndsbestämmelser.

Telia önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna.

Tvingas Telia vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda fiber- och kopparkablar eller anläggning för att möjliggöra exploatering förutsätter Telia att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för informationen och kommer att ha den i beaktande under det fortsatta arbetet.

Gävleborgs ornitologiska förening har inga synpunkter i ärendet.

3.4 Fastighetsägare, rättighetshavare och närboende

Statens Fastighetsverk har tagit del av samrådet och har inget att erinra mot den förlängda koncessionen då den inte direkt berör någon av SFV förvaltd fastighet.